

СЕКЦІЯ V

Фінансово-економічна безпека підприємницьких структур

Антонюк А., ст.

Науковий керівник: Данилюк Т.І., к.е.н., доцент
кафедри економіки, безпеки та інноваційної
діяльності підприємства
Східноєвропейський національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОМПЛЕКСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ БАНКУ

Зростаюча відкритість національної економіки та посилення інтеграційних і глобалізаційних процесів потенційно підвищують імовірність виникнення кризових ситуацій, пов'язаних зі збільшенням ризиків як на рівні економіки в цілому, так і в окремих її секторах, зокрема в банківському. Банки, як і інші суб'єкти національної економіки, вимушені здійснювати свою діяльність в умовах непередбачуваності, невизначеності, загроз і небезпек. Крім того, на розвиток банківської діяльності здійснюють вплив і такі фактори, як: нестабільна політична і соціально-економічна ситуація в країні, недосконалість законодавства, низький рівень довіри населення до банків, зростаючі показники злочинності в банківській сфері, недобросовісна конкуренція, певна непрофесійність діяльності працівників банків та ін. Усе це загострює проблему забезпечення безпеки банків, оскільки вона є складовою національної безпеки України.

Останнє десятиліття в житті нашої країни характеризується появою значного числа наукових робіт, методичних розробок, нормативних та законодавчих актів, присвячених проблемам безпеки банківської діяльності. Результати сучасних досліджень свідчать про те, що чітких уявлень про зміст і структуру поняття «комплексна безпека банківської діяльності» до теперішнього часу не сформовані. Для комерційних банків особливо важливими є такі умови ефективної та безпечної діяльності, як забезпечення зворотності кредитів, підвищення прибутковості, підтримання ліквідності, зниження банківських ризиків, гарантування депозитів. Проте дослідження й публікації щодо проблем безпеки банківської діяльності присвячені здебільшого організаційним, технічним і правовим аспектам.

Запровадження основних підходів безпеки банківської справи в Україні та інших країнах СНД зумовлене, насамперед, розбудовою ринкової економіки та розширенням самостійності суб'єктів господарювання фінансово-кредитної сфери.

Тлумачення сутності поняття «безпека банківської діяльності» («безпека банківської справи», «банківська безпека», «безпека банку») не є однозначним у теорії та практиці.

«Банківська безпека – стан стійкої життєдіяльності при якому забезпечується реалізація основних інтересів і пріоритетних цілей банку, захист його від внутрішніх і зовнішніх дестабілізуючих факторів незалежно від умов функціонування» [5].

За оцінкою А.Вінникова [3], безпека – стан захищеності банку від внутрішніх і зовнішніх загроз.

Як вважає М.Ілляш [4, с. 91] *безпека банку* – це система заходів, які забезпечують захищеність інтересів власників, клієнтів, працівників і керівництва банку від зовнішніх і внутрішніх загроз. Рівень захищеності характеризується здатністю банку протистояти спробам як прямого несанкціонованого проникнення до приміщень банку зі злочинною метою, так і спробам завдати шкоди банку з боку конкурентів і кримінальних структур шляхом втручання в банківську діяльність, набуття впливу на банк із метою здійснення фінансових афер і махінацій, відмивання "брудних грошей", незаконних переказів їх за кордон тощо.

Д. Артеменко [1] зазначає, що сутність *економічної безпеки в банківській системі* полягає в забезпеченні стану найкращого використання її ресурсів щодо запобігання загрозам комерційних банків і створення умов стабільного, ефективного функціонування й максимізації прибутку. При цьому він вважає, що рівень економічної безпеки банківської діяльності визначається тим, наскільки ефективно підрозділам і службам банків удається запобігати загрозам та усувати збитки від негативного впливу на банківську систему.

За Р.Гриценко [2, с. 27], *економічна безпека банківської системи* – це стан банківської системи, за яким її фінансова стабільність чи репутація не може бути підірвана цілеспрямованими діями певної групи осіб і організацій або фінансовою ситуацією, що складається всередині і зовні банківської системи.

На думку М. Зубка [5, с. 166-167], *економічна безпека банківської діяльності* – це стан, за яким забезпечується економічний розвиток і стабільність діяльності банку, гарантований захист його фінансових і матеріальних ресурсів, здатність адекватного і без суттєвих втрат реагувати на зміни внутрішньої і зовнішньої ситуації.

Узагальнюючи вказані підходи, під безпекою банківської діяльності будемо розуміти такий стан, що характеризується найбільш повним та раціональним використанням його економічного потенціалу, здатністю до самовідтворення, захищеністю від дії дестабілізуючих чинників, міцністю взаємозв'язків між елементами банківської системи, що сприятиме задоволенню інтересів клієнтів та працівників банків. Основним критерієм ефективності банківської безпеки є стабільність фінансового і економічного стану банку.

Список використаних джерел:

1. Артеменко Д. А. Механизм обеспечения финансовой безопасности банковской деятельности: автореф. дис. на соискание научн. степени канд. экон. наук: / Д. А. Артеменко. – Ростов-на-Дону, 1999. – 20 с.
2. Грищенко Р. Економічна безпека банківської системи України / Р. Грищенко // Вісник Національного банку України. – 2003. – № 4. – С. 27-28.
3. Дмитрик Янгель. Модель EVA: орієнтація на стоимість / Дмитрик Янгель // Журнал «Консультант». – 2005. – №23. – С. 24-29.
4. Енциклопедія банківської справи України. – К.: Молодь, 2001. – 680 с.
5. Зубок М. І. Безпека банківської діяльності: навч. посібник / М. І. Зубок. – К.: КНЕУ, 2002 – 190 с.

Висоцька Х., студентка

Науковий керівник: Бортнік С.М.

к.е.н., доцент кафедри економіки,
безпеки та інноваційної діяльності
підприємства Східноєвропейського національного
університету ім. Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Головною конкурентною перевагою будь-якого підприємства залишається згуртований та орієнтований на розвиток персонал, який характеризується наявністю накопиченого досвіду та професіоналізмом. Детальний аналіз сучасного стану функціонування вітчизняних підприємств свідчить про наявність достатньої кількості проблемних питань в управлінні персоналом та кадровою безпекою. Так, характерними, окрім недостатнього фінансового забезпечення та значного ступеня залежності від законодавчих та економічних обмежень, є низька продуктивність праці, достатньо високий рівень плинності персоналу через вимушене вивільнення, професійно-кваліфікаційний дефіцит робітників, слабка вмотивованість та ініціативність працівників. Оскільки кадрова безпека залишається головним елементом системи безпеки, адже персонал задіяний у всіх бізнес-процесах на підприємстві, актуальності набувають питання її формування та забезпечення в мінливих умовах господарювання. Саме завдяки формуванню та забезпеченню кадрової безпеки на підприємстві стає можливим виявити та ліквідувати загрози, що стосуються персоналу.

Питання формування та забезпечення кадрової безпеки на вітчизняних підприємствах викликають значну зацікавленість з боку вчених-науковців. Вагомий внесок у вирішення проблеми формування та забезпечення кадрової безпеки зроблено вітчизняними і зарубіжними науковцями, серед яких А. Н. Гавкалова, А.